

Déu, una paraula molesta?

Tenim por de parlar-ne?

En general, parlar de Déu no és un fet gens habitual ara i aquí. Podem preguntar-nos per què? Potser la vida que portem no hi convida! De fet, no és gens necessari per viure i, parlar-ne, a banda de requerir un esforç important, potser ens obliga a posar a la superfície i a (re)conèixer sentiments, experiències, dubtes, limitacions, incerteses i unes quantes coses més, tan i tan humanes i mundanes.

Aprendre a dedicar-se temps i moments d'aturada i, convidar-se a viure i a veure la vida d'una manera més conscient, més gratuïta, més pensada des del dintre de cadascú i pensant en aquest altre que hi ha al costat, sense esperar-ne res a canvi, pot estar a prop d'aquest sentir Déu.

Els educadors, a l'escola, vivim permanentment una experiència de gratuïtat. L'escola és aquest espai privilegiat de convivència basat en la relació i on la presència de l'«altre» i el «donar-se un mateix, sense descans, és una constant.

El noi i la noia que tenim al davant –independentment de l'edat– ens mira amb ulls

de trobar models i referents i, quan ho acceptem i en prenem consciència, ens descobrim sabent escoltar i essent cordials en el «bon dia» i somrients en el «fins demà»; i, tot d'una, respirem, sense saber-ho, una mica d'aquest alè de Déu que tant ens costa de trobar.

Ensenyar a aprendre a llegir la presència de Déu, en allò tan petit de cada dia, deu ser una bona barreja de silenci interior, de sensibilitat volguda, d'agraïment serè per anar trobant un canvi de ritme en aquesta nostra esbojarrada vida. Pot demanar també, en algun moment, un canvi de nord.

– Escolteu! Hem de parlar de Déu, a l'escola?

– Sí! N'hem de parlar.

I, fent-ho, potser trobarem el denominador de moltes de les nostres accions, redireccionarem la nostra acció i crearem un pòsit comú en la gran diversitat cultural i religiosa que vivim.

parlem de:

Religiositat i vivència 2

Salvador Juncà

Per escoltar Déu ... 4

Shafique Keshavjee

Cultura religiosa: religiositat i vivència . 2

EP Tàrraga - EP Balmes

EP Mataró - Calassanci

Servidors de cada rostre humà 9

Fr. Hèctor - Taizé

Religiositat i vivència

Parlem amb Salvador Juncà.

Salvador Juncà (Barcelona 1947), casat i amb tres fills, és enginyer industrial. Ha participat en diferents moviments eclesials. Col·laborà, a partir del 1975, amb Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi de Catalunya, d'on en fou el Responsable General. Participa en diverses ONG per al desenvolupament i és aficionat als temes científics i tècnics. És membre i professor del Centre d'Estudi de les Tradicions Religioses, impartint el curs «Religió i Cultura Contemporània».

la submissió de la raó i de l'afectivitat i demanen un tipus d'acció predeterminada, els nostres contemporanis aniran abandonant les religions formals. I no perquè no tinguin capacitat per a la gratuïtat o l'amor, sinó perquè no entendran que les religions els parlen d'això.

Què és l'essencial en parlar de religió, avui?

Crec que tots plegats hauríem de fer-nos càrrec que la quasi totalitat dels nostres pensaments conscients i inconscients, la majoria dels nostres sentiments i emocions, el gruix de les nostres accions responen, només, a la nostra necessitat de sobreviure «depredant» en el dia a dia, a través d'una vida quotidiana complicada.

Potser necessitem massa per viure?

Necessitem satisfer un garbuix de necessitats per adaptar-nos al medi i tirar endavant amb el mandat de la vida. Vivim egocentrats en aquest objectiu però, si per un moment som capaços de pensar, sentir o actuar sense buscar el propi interès, oblidant les pròpies necessitats, aleshores, estem a les portes de l'experiència religiosa. Des de la gratuïtat es contempla la realitat d'aquí i ara, com un «altre món», on l'amor desinteressat i el coneixement contemplatiu, constitueixen el nucli de la realitat sagrada de tota existència. Aleshores la religió ens ensenya què és «tot» quan el meu jo no mana.

Qui pot ser religiós en el món d'avui?

La nostra cultura rebutja tota submissió a les creences i interpretacions del món, que ens vénen de les nostres tradicions religioses. Per molt venerables, revelades i autoritzades que siguin, per molt que les interpretem amb paraules noves més «políticament correctes» i més progressistes, si impliquen

Però, la religió no és necessària per viure.

La religió no serveix per a res en la nostra vida quotidiana si aquesta respon, només, a la necessitat de sobreviure en un món complex. No podem esperar que ens sigui resposta raonable a les nostres pors, al nostre dolor, ni sigui consol a la duresa de la nostra condició humana mortal. L'experiència religiosa no em salva el meu «jo» ni és garantia de les «meves seguretats».

Què es perd qui viu en aquest oblit?

Doncs una oferta possible i una experiència de total llibertat, d'amor desmesurat, d'interès profund, de radical novetat. Amb aquesta experiència només se'n poden esperar persones d'una pacífica responsabilitat, capaços de compassió, forjadors de pau, (una mica com l'home de les Benaurances de Jesús). Vist així, la religió és una aventura no exempta de risc, és una expandiment de la consciència, és la capacitat de viure en una dimensió autèntica, és una plenitud de vida, és lucidesa i discerniment. Qui dirà que tot això no val la pena, sobretot comparat amb la vida quotidiana que tots portem? Qui, havent descobert aquesta possibilitat, no «vendria tot el que té i compraria el camp on s'amaga aquest tresor», segons diu la paràbola?

Com despertar aquesta sensibilitat?

Els mestres religiosos, els grans profetes i místics, els savis de totes les tradicions però

també molts artistes i poetes i gent normal han assajat les maneres pràctiques de despertar aquesta sensibilitat i fer possible la vivència de la dimensió religiosa d'això mateix que hi ha, ara i aquí. I sembla que tots coincideixen, dient-ho amb paraules potser diferents, que el camí és el Silenci.

Parla'ns d'aquest Silenci.

Ens estem referint a callar la nostra importància, el nostre jo, la nostra necessitat, per tal d'escoltar, de «contemplar» com si fòssim testimonis lúcids –diuen els místics– l'autèntica dimensió sagrada de tota cosa, dels nostres semblants i de nosaltres mateixos.

Què implica tot això?

Evidentment treball i esforç. Per un costat cal polir les nostres pulsions i desitjos, cal renunciar, de mica en mica, a la dictadura del «jo» i del «meu» per altre, cal desenvolupar progressivament el gust per les coses, l'interès de tot tal com és, la donació gratuïta, l'amor a tot i a tothom. Aquest exercici i aquesta construcció espiritual és com anar recorrent un camí interior i, fer-lo, pot trobar suport, en certs moments, en algunes pràctiques rituals, en pregàries o, en considerar les paraules de les tradicions com si fossin ajudes o indicadors de camí; però no es pot confondre això amb creences i submissió a les propostes tradicionals de les religions. És com si per anar a la muntanya ens conforméssim en desplegar el plànol i pensar que ja hem fet el cim.

Com assaborir Déu com diu Shafique Kes-havjee, sense que parlar-ne faci por?

La visió sobre Déu no pot ser un concepte terrorífic o amable, ni és un sentiment de seguretat o de por. *Aquí l'únic que fa por és la nostra condició de jo-gelós, jo-necessitat, jo-propietari-que-ho-pot-perdre-tot* (que al final perd la seva vida). En qualsevol cas, Déu és la invitació a fer-se persona en la totalitat de les pròpies possibilitats, fer-se persona fins al límit. Això no fa por, potser només fa mandra.

Com fer que Déu, entès així, sigui a l'escola?

Si l'escola està realment interessada en el creixement humà, ha d'investigar aquestes possibilitats, ha d'explorar recursos, ha d'obrir camins i ha de sortir de la dogmàtica

que ens obliga a pensar només en termes de solució de necessitats i de tenir èxit com a sobrevivents en una complexa vida quotidiana. Penso que l'escola no ha de sortir del seu plantejament laic, és a dir, neutral respecte a qualsevol tradició religiosa.

I una escola religiosa com la nostra?

Una escola amb vocació religiosa, cal que permeti als nois i noies de besllumar les seves pròpies possibilitats, la seva naturalesa capaç de gratuïtat i de contemplació. L'escola hauria de facilitar recursos i tècniques per despertar l'interès que hi ha per «tot això»: tècniques d'atenció, de concentració, exercicis de silenci. També, facilitar la reflexió sobre la pròpia naturalesa i la de les nostres accions, procurar que els alumnes tinguessin experiències significatives en generositat, en gratuïtat, en despreniment, en saber escoltar. Les pràctiques en la natura i la contemplació de l'art poden ser camins vàlids per tastar el «coneixement silenciós» que obre la porta a l'experiència religiosa.

Una escola de tradició cristiana i diferents religions a l'aula.

Això és ben real i complex. El debat és obert a molts fronts. Hi ha experiències de signe divers a llocs diferents i jo no tinc cap resposta prefabricada. Trobar camins per fer una educació integradora a partir de la diversitat cultural seria objecte de molt més que una entrevista. Cal entendre que cap religió pot pretendre ser exclusiva o excloent, ja que aquesta postura només és fruit de necessitats identitàries de cultures en conflicte. Des de l'educació, cal ajudar les religions a esdevenir místiques, cal educar els homes i dones que se senten separats per la seva pròpia religió a trobar la unió religiosa en el silenci i en l'acció de l'amor.

Què dir als docents que es mouen entre dubtes i contradiccions?

Els educadors que vulguin afrontar-ho amb realisme poden tenir en compte els conceptes que hem anat repassant al llarg de la conversa: la dimensió religiosa és gratuïta però no és supèrflua; es pot treballar recorrent un camí interior que porta a silenciar l'egoisme, a obrir la ment i a actuar desinteressadament. En aquest sentit les religions no s'oposen sinó que més aviat proporcionen diferents camins d'accés al mateix i únic coneixement silenciós.

Un secret per escoltar Déu

Pst! Silenci...

Silenci... perquè Déu ha parlat. No sentiu res? Pst! Escolteu... Tampoc? Ni tan sols l'eco de la seva veu? Veniu us diré un secret.

Per sentir un ocell,
pareu d'escoltar l'avió.
Per escoltar una flauta petita
pareu d'escoltar el gran timbal.
Per escoltar l'amor;
pareu d'escoltar l'odi.
Per escoltar el murmur de Déu,
pareu d'escoltar el xivarri del món.
I quan haureu après a reconèixer aquestes veus,
Podreu sentir l'ocell al cor d'un aeroport,
La flauta al cor d'una gran orquestra,
L'amor al cor d'una guerra
I Déu al cor de qualsevol ésser.

Massa poètic i abstracte, tot això?
Segurament teniu raó.

Shafique Keshavjee - «Déu, els meus fills i jo» (Fragment pàg. 38) - Edicions Destino

La figura del caganer

Fires i exposicions «per donar i per vendre».

La figura del caganer ha esdevingut la més popular del pessebre. Ja no queden gaires constructors del pessebre tradicional que s'ho qüestionin. Si es pretén que el pessebre estigui en consonància a la línia "d'arrelament al país" no se li pot negar la seva història i evolució paral·lela al caçador, la dona que fila, el pescador, el capellà i totes les que nodreixen les escenes diverses que omplen el pessebre. Apareix a finals del segle XVIII quan al pessebre de saló s'hi incorporen escenes populars o costums. Així, la matança del porc, el ramat de xais a dalt del cim, escenes de rentadores vora el riu, llaurar un camp.. La nostra figura es situava al final en un marge o en un racó, de manera discreta i tenia un significat de forma natural de defecar i introduir un element nou d'humor irònic als acudits blancs que es deien a les cases. I un altre d'afemar i preparar la terra en les èpo-

ques de tardor. Això era el que es feia en els temps dels seus orígens.

El caganer s'ha fet gran i amb els temps i canvis li han sorgit fills de tota mena: que si polítics, si herois dels dibuixos del cinema, si la dona amb el paper nou que juga a la societat, executives, mestresses, princeses i moltes més. Davant aquesta proliferació produïda pel fet de la demanda del mercat i col·leccionistes em faig la pregunta, cal incorporar aquests nous caganers al pessebre? En un model antic que tingui present només el paisatge idíl·lic de camps, muntanyes i rius no hi caben. Però la realitat urbana d'avui demana un nou pessebre on s'hi incorporin escenes actuals acostades als interessos i corrents de les persones i pel mig el missatge religiós de la naixença de Jesús.

Jordi Sarrate

Professor de l'Escola Pia Balmes

La cultura religiosa: religiositat i vivència

vivència

Creieu-ho! No és tan difícil.

A TRAVÉS DEL PESSEBRE VIVENT

Josep Muntada - EP de Tàrrrega

Sembla evident que un dels reptes més importants que els educadors tenim avui en dia és com fer viable els trets d'una religiositat concreta en el marc educatiu i cultural de la nostra societat. La nostra tradició religiosa, tal i com l'hem coneguda, té el seus orígens en una cultura que ara tendeix a desaparèixer, i fou concebuda segons una manera de pensar i de viure molt allunyada de l'actual. Intentar recuperar aquells projectes de vida, models de comportament i maneres de sentir la religiositat és pràcticament impossible. No és tasca fàcil, doncs, desenterrar el passat i fer reviure uns valors que xoquen frontalment amb una modernitat cada vegada més caracteritzada per la manca de sensibilitat religiosa, propensa a l'adoració de tot allò material, indiferent davant uns plantejaments col·lectius de creences comunes. Cal, doncs, que des de l'escola ens esforcem per intentar mantenir viva aquesta tradició religiosa, buscant contínuament noves fórmules que resultin atractives als nostres nois i noies, apartades dels dominis als quals la religió s'ha vist durant tant temps vinculada i que tants malentesos li ha suposat.

És per això que l'Escola Pia de Tàrrrega, dins el marc d'activitats de pastoral, organitza, des de ja fa cinc anys, un Pessebre Vivent amb la participació i la col·laboració de tots els estaments i organismes vinculats a l'Escola. No parlaré molt de la bona acollida que ha suposat per Tàrrrega i comarca, sinó del bon efecte que causa entre tots nosaltres.

El motiu primer que ens impulsà a tirar endavant aquesta iniciativa fou l'afany de voler donar alguna mena de testimoniatge d'aquesta cultura religiosa que sempre ha caracteritzat la nostra institució; però calia envoltar-la d'una dimensió que, si bé igual de rica en contingut, resultés més innovadora pel jovent i s'apartés una mica del context estrictament acadèmic que són

les classes de religió, i de l'espai físic amb el qual tradicionalment se la relaciona: l'església. L'elecció fou fàcil: donar una dimensió artística als continguts i que els i les joves en fossin els únics protagonistes. Poder experimentar per unes hores el fet de representar Sant Josep i la Verge, l'Àngel de l'Anunciata o bé un pastoret, entre molts d'altres, fa que d'una manera divertida, i alhora seriosa, els nostres joves s'impregnin de l'esperit nadalenc i s'adonin de l'existència d'una espiritualitat concreta sense la qual allò que estan fent no tindria sentit. Igualment important per a ells és experimentar la sensació d'estar fent alguna cosa útil per als altres, purament per voluntat pròpia, totalment desinteressada i amb una clara projecció col·lectiva; en poques paraules, estar fent quelcom digne de sentir-se'n orgullós.

També es remarcable l'enfocament pluri-

disciplinari i didàctic que hem donat a aquesta activitat, doncs en els darrers dos anys s'ha convertit en el centre temàtic del crèdit de síntesi de Secundària. Des de l'estudi de l'Evangelí fins tasques més científiques, com treballs de recerca sobre professions, utensilis, vestuaris, construccions pròpies de l'època, etc són activitats comunes a cada curs que, a part d'aprendre, permet als joves descobrir les seves pròpies capacitats i viure i experimentar la religiositat des d'un altre angle

vivència

i perspectiva, adonant-se que el fet religiós guarda sempre una relació amb la realitat i que pot coexistir perfectament en una societat cada vegada més empírica i avessada de manera gairebé exclusiva al coneixement científic, poc afavoridora de la reflexió i l'enriquiment espiritual.

NADAL

Francesc Homs i Soler - EP Balmes

Nadal és el dia 25 de desembre. La nit del 24 al 25 és la Nit de Nadal i l'endemà és Sant Esteve. Després vénen Cap d'Any i Reis. En tots aquests dies les nostres escoles són buides... Aquest és un primer fet que cal considerar. A l'hora de parlar de Nadal a l'escola s'imposa una precisió, o si es vol, un limitació: caldria parlar de *la preparació de Nadal*. En aquest sentit, doncs, es poden subratllar les propostes i els actes que impliquen *preparació*: Advent, aprendre i assajar cançons de Nadal, estudiar i treballar versos per ser dits en la festa familiar d'aquell dia ... Hi ha dos recursos que poden ajudar a viure amb il·lusió l'espera del Nadal: La corona i la caseta d'Advent. Sense barrejar-los: la caseta és pròpia dels alumnes més petits (fins a 7 o 8 anys) i per més endavant la corona, que es pot fer servir fins i tot amb adults.

Un segon fet que cal considerar és el de l'orientació, o millor dit, el de l'arrelament, que hauria de tenir aquesta festa. Les nostres escoles haurien de preparar un Nadal arrelat al país i a la tradició cristiana. I cal fer-ho encara que vagi en detriment de l'èxit o de la brillantor; en alguns aspectes les institucions escolars han d'anar a

la contra. Als recursos anteriors, s'hi pot afegir ara el Pessebre i el Tió i potser ja n'hi ha prou. El gran bufet lliure de la imatgeria del nadal social pot acontentar una mica a tothom però no satisfà ningú.

El tercer fet a considerar és el del sentit. El nostre Nadal ha de ser el de la pobresa i la indefensió. Aprofitem que som pobres de molsa, de neu i de cel blau i sapiguem imaginar i fer un Nadal als carrers polsosos d'extrarradi, amb plàstics i llaunes abonyegades i amb els estels substituïts per la tristor de la il·luminació pública. I indefensos també, amb l'absoluta indefensió de la figura central de Nadal: un NADÓ als braços de la seva mare. Quan ens sentim verament pobres i indefensos, començaran a tenir sentit per a nosaltres les paraules de l'Evangeli: "Us ha nascut un Salvador, que és el Messies, el Senyor".

**LES RUTES LITERÀRIES:
UNA EXPERIÈNCIA CURRICULAR,
MÉS ENLLÀ DEL CURRÍCULUM**

Carles Mora - Escola Pia Mataró

Des del curs 1979-1980 la nostra escola ha vertebrat i segueix fent-ho el que anomenem *Rutes literàries*. És una acció interdisciplinària i constitueix un pretext idoni per treballar i desenvolupar hàbits -com el saber conviure, per exemple- que considerem prioritaris.

D'aleshores ençà hem portat a terme distintes activitats que han anat madurant els projectes i que s'han aplicat a molts diversos autors: Salvador Espriu, a Arenys de Mar; Antonio Machado, a Sòria; Prudenci Bertrana, a Girona; Joaquim Ruyra, a Blanes; Josep Pla, des de Blanes a Banyuls i nombrosos llocs de l'interior del Principat i Catalunya Nord; Marià Manent, Jaume Bofill, Mn. Cinto Verdager, ... al Montseny i Les Guilleries. Han estat 20 anys amb moltes provatures, algunes més reeixides que d'altres i amb força graus de resposta per part de l'alumnat.

ÉS REALMENT UNA EINA EFICAÇ AQUESTA ACTIVITAT? I EN TOT CAS, PER QUÈ?

Des de l'experiència, pensem que pot ser una aposta pedagògica important, donat que permet un bon grau d'integració; tothom pot portar a terme la feina que li agrada

donat el seu caràcter interdisciplinar: s'hi tracten aspectes sobre geologia, biologia, botànica, història, economia, art, climatologia, astronomia, costums i tradicions, gastronomia, també religiositat i vivència, ... a part, evidentment, de literatura i, en conseqüència, el grau d'integració de l'alumnat és satisfactori. S'hi pot tractar la diversitat d'una manera natural i progressiva; no sol haver-hi ningú que resti arrelat o marginat, ans al contrari és relativament fàcil de convidar a la participació i col·laboració; per tant, l'aprenentatge és consensuat i acceptat pel que té d'estimulant el projecte que l'alumne mateix pot anar confeccionant i descobrint. Així mateix, s'hi pot aplicar tota la tecnologia de què disposem: recerca per Internet, consulta en CD Rom, obtenció i tractament d'imatges, ... Per assolir tot això, s'han de traçar objectius i planificar un pla d'acció, la qual cosa educa l'hàbit de treballar en grup, saber exposar les idees amb correcció i respecte. L'alumne pot establir contacte amb altres alumnes d'escoles per on es vertebrarà la ruta, a través del correu electrònic, intercanviant, fins i tot, aspectes que els puguin interessar dels seus respectius indrets.

ELS ALUMNES, CREEN?

A través d'aquests anys, els mateixos alumnes han arribat a publicar llibrets, dossiers i llibres; han escrit guions i obres de teatre; han confeccionat Trivials, han realitzat exposicions de dibuixos i fotografies en les més diverses vessants; s'han presentat a concursos; han intervingut en camps de treball al costat de biòlegs, en certàmens literaris, en recitacions, en viatges, en conferències, han visitat força museus i centres d'interès per a l'experiència... I de tot això, n'han sorgit grans amistats. S'han arribat a realitzar experiències de fins a vuit dies que de bell antuvi semblaven impossibles; s'han trucat moltes portes –APA, Ajuntament, Administració, Institucions, Entitats, ...– i a voltes s'han obtingut prou recursos; s'han fet donatius a la Bressola, a Ràdio Arrels; s'han visitat punts molt emotius com la Platja d'Argelers on va haver-hi un camp de concentració, Sant Miquel de Cuixà, Sant Martí del Canigó, Salses, Prada, Cotlliure, els misteriosos Gorgs Negres del Montseny, Can Sala –la d'en Joan de Serrallonga– Llofriu, el Mas Pla, el campanar de la Catedral de Girona, la Laguna Negra a

Sòria, ... i un sense fi d'indrets que ens han captivat –hem après a estimar el nostre país; ens han unit i educat en molts valors: convivència, respecte, compartir–; han motivat força alumnes en l'avidesa d'aprendre i de descobrir i els han sensibilitzat de cara al respecte al medi ambient i a la natura, així com a la cultura dels països i de la seva gent. Han après, en definitiva, a ser ciutadans/es positius amb objectius comuns.

vivència

LA RUTA DE NIT

L'última experiència al respecte ha estat l'instituir una Ruta de Nit. Enguany prepararem la tercera, en la qual procedim de manera semblant en la preparació i amb alguns retocs en l'execució. Tracem objectius; cerquem autors/es i textos escaients; localitzem indrets i paratges que ens poden interessar pel que tenen de bonic i misteriós i portem a terme l'experiència un dia del mes de juny en què la lluna se'ns ofereixi generosa. Hi participa una mitjana de 60 a 80 persones que cada any repeteixen. La ruta literària constitueix sens dubte una eina eficaç de cara a l'educació, perquè no solament instrueix, sinó que desvetlla hàbits d'aprenentatge i, el que és més important, educa en la participació, col·laboració i convivència, i fa veure com la literatura ens pot fer descobrir paratges inconneguts.

LA INTEGRACIÓ DELS ALUMNES NOU-VINGUTS

X. Padrissa i J. Prat - Calassanci

A la nostra escola, la qüestió de la integració dels alumnes provinents d'altres països és un tema de primera actualitat des de fa

vivència

temps, i és motiu d'atenció dels diversos departaments que integren la comunitat educativa.

Al voltant del 25% dels nostres alumnes són immigrants o fills d'immigrants de primera generació.

El primer punt que treballem és l'acollida, en la qual atenem tant la família com l'alumne. Busquem suport a través de les entitats del barri per a poder buscar centres on millorar el nivell de comunicació lingüístic. Aquesta acció es veu completada amb el taller de suport de català oral que impulsa el departament d'orientació de l'escola.

En la integració al grup intervenen tant els tutors grupals com els professors d'àrees d'humanitats ja que procurem donar a l'abast de la resta de la població un breu coneixement del país i de la llengua, a més de la presentació de l'alumne nou-vingut.

Aquest procés d'integració es veu reforçat per les adaptacions pertinents dels materials que fan els diversos departaments didàctics amb la supervisió del departament d'orientació.

Busquem també que els alumnes nou-vinguts vagin coneixent la cultura i les tradicions dels països d'acollida. En aquesta línia són bàsiques les activitats i celebracions extraescolars que realitzem, ja que són una oportunitat de viure en directe unes tradicions i costums que desconeixen. Les ocasions són molt diverses i variades, des d'una celebració nadalenca, als carnestoltes o a les sortides trimestrals.

En l'aspecte referent a la cultura religiosa procurem que els nostres alumnes coneguin aquells aspectes que des d'una cultura cristiana impregnen el nostre món, des d'un respecte absolut al seu pensament i a la seva

religió. Les celebracions festives lligades a esdeveniments religiosos els permeten entrar en contacte amb elements religiosoculturals novedosos. La participació a les celebracions específicament de fe són voluntàries igual que amb tots els altres alumnes de l'escola.

De cara al treball dels crèdits de religió considerem important la participació dels alumnes en els crèdits més generals com són el fenomen religiós en l'home o la visió general de les religions del nostre món.

CAMINADA CONTRA EL RACISME '00

Alumnes 4t d'ESO - EP Calassanci

Des dels diaris i la televisió ens arriben notícies relacionades amb la intolerància i el racisme: «Arriben 50 persones a Cadis i els empresonen per després repatriar-los»; «Ataquen el fill d'un senegalès de 9 anys»; «Els partits polítics a favor de la llei d'estrangeria»... I, com aquestes, podem trobar-ne moltes més. A nosaltres, això ens toca molt perquè a la nostra escola hi ha molta gent que ha nascut a d'altres països diferents al nostre i aquest fet no origina pas problemes dins la convivència del centre. L'adaptació dels alumnes que no parlen el nostre idioma no va ser fàcil, ja que era un impediment per comunicar-nos amb ells; però amb l'ajut de tots ho han anat aconseguint.

Tenim companys de Filipines, del Marroc, de Suïssa, de l'Índia, de Xile, de Xina... D'un total de 206 alumnes, 50 són nascuts a d'altres països, és a dir, un 25%; i això ens ha ajudat a conèixer la seva manera de vestir, les seves religions, els seus costums... Ens han ajudat a ampliar la nostra cultura directament a través d'ells, no a partir dels llibres ni res d'això.

El fet de compartir les classes amb tots ells ens ha fet entendre que ser intolerants, que fer comentaris racistes, que rebutjar aquells que són diferents a nosaltres només demostra incultura.

I és que **TOTS SOM IGUALS!**

**El proper número anirà dedicat a
«LA MOTIVACIÓ».**

Servidors de cada rostre humà

per millorar

L'experiència d'un «frère» de Taizé.

Vaig néixer en una ciutat que molts consideren la més gran, la més «cosmopolita» del món: Nova York. És una ciutat on s'hi poden trobar tots els rostres humans. Però és trist de veure que la gent dels carrers de Nova York no es mira els ulls. Cadascú va al seu propi ritme; cada persona i cada grup té el seu «espai». Potser, el més inesperat de la meua vida ha estat que, des de 1982, sóc membre de la Comunitat Ecumènica de Taizé, situada en un petit poble de la Borgonya Francesa. Molts se sorprenden quan els explico que vaig decidir de comprometre'm per a tota la vida amb aquesta comunitat. Què hi fa un neoiorquí en un petit poble perdut en el sud-est de França?

Recordo el primer dia en què vaig arribar a Taizé. Tot i estar avesat a veure rostres de diferents ètnies, hi havia quelcom distint. La gent es parlava, compartia amb gran senzillesa però amb gran profunditat. La gent es mirava als ulls i intentava comprendre el que hi ha en l'altre. Qui era? Per què estava allà? Què buscava? Encara més, em sorprengué que tres vegades al dia resaven en comú. Una oració senzilla, bella i assequible que obria pas a un silenci interior, allà on cadascú de nosaltres és únic i insubstituïble. Per a mi –tenia 19 anys–, tot això va ser com una «explosió de sentit». El que buscava en una ciutat com Nova York vaig trobar-ho en aquest poblet de França. Va ser, i encara continua essent, inesperat.

A través d'aquesta experiència vaig comprendre moltes coses. Vaig entendre que no estava sol, que hi havia milers de joves que, tot i no parlar la mateixa llengua i que procedien de cultures diferents, tenien una cosa en comú: els unia la recerca per trobar un sentit a la vida. Això em va donar ànims per continuar la meua pròpia recerca.

Vaig comprendre alguna cosa de la universalitat de l'Església i del missatge de l'Evangeli. Vaig veure que l'Església no està formada per grups d'èlits sinó, com digué el Concili Vaticà II, l'Església és un misteri de comunió. Sí, en el fons de cada ésser humà hi ha el desig per a una comunió. Una comunió amb Déu que li obre una comu-

nió amb l'altre. Finalment, vaig comprendre que és possible de saltar les muralles i les barreres que ens separen i que, per fer-ho, no es necessiten grans mitjans. Quan ens atrevim a asseure'ns per compartir i per intercanviar el que hem après de la vida, de Crist i de l'Evangeli podem obrir els nostres horitzons.

A Taizé, els *frères* volem viure una parà-

bola de comunitat. Una paràbola no s'ha d'explicar, sinó que revela, per ella mateixa, quelcom del misteri de Déu en el seu aspecte humà.

La trobada Europea de joves, que tindrà lloc a Barcelona del 28 de desembre a l'1 de gener, és també una paràbola. 50.000 joves de tots els països europeus i d'altres continents es trobaran cinc dies per pregar i per preparar-se a ser portadors de pau allà on viuen. Seran acollits per parròquies i famílies de Barcelona. Una trobada així és una paràbola de compartir i de solidaritat. Ens diu que és possible anar més enllà de les divisions que existeixen entre els pobles i les cultures. Sense negar el que som, podem crear alguna cosa comuna, podem elegir la pau i la confiança entre els pobles. Em sembla que, per a un jove, val la pena veure i experimentar una trobada així. Educar és, també, transmetre una esperança. És mostrar que la humanitat no ha estat creada per a la desesperança sinó per a l'esperança. És així que ens fem servidors de cada rostre humà.

Fr. Héctor – Taizé Communauté

BALAGUER**ACTE DE CLOENDA DELS 300 ANYS**

L'Escola Pia de Balaguer ha clos la celebració dels 300 anys amb un acte de caire molt institucional. El passat 4 de novembre el President de la Generalitat de Catalunya, el Pare Provincial i l'alcalde de Balaguer van presidir l'últim acte de celebració.

L'Hble. Jordi Pujol destacà unes paraules de reconeixement vers la nostra Institució. També es presentà i lliurà l'auca dels 300 anys, amb dibuixos de l'artista balaguerí Frederic Letamendi, amb text del P. Josep Liñán i la composició de Joan Arjona.

CALDES**ANY DE LES MATEMÀTIQUES**

Enguany, a l'escola, hem organitzat diverses activitats incloses en l'any internacional de la matemàtica. El dia 31 d'octubre tots els cicles d'Infantil i Primària van participar en el joc del Castanyot, una versió gegant del Joc de l'Oca amb diferents paranys matemàtics que els alumnes havien de superar.

L'activitat va resultar molt engrescadora ja que era una forma lúdica d'entendre aquesta matèria.

IGUALADA**SORTIDA FAMILIAR**

El 29 d'octubre, l'Escola Religiosa d'Igualada (ERI) ha organitzat una sortida familiar d'inici de curs a l'ermita de Sentfores (Sant Martí de Tous). La trobada va consistir en una celebració eucarística seguida d'un aperitiu, on els participants hi van anar utilitzant diferents mitjans, uns van arribar-hi a peu i d'altres, amb bicicleta de muntanya o amb cotxe... Després de l'esforç, tothom va poder recuperar les forces

MATARÓ**CAMPANYA DE DONACIÓ DE SANG**

Amb la col·laboració del Banc de Sang de la Creu Roja, el dia 3 de novembre es feu, a l'escola, la III Campanya de donació de sang. Tot el personal de l'escola, pares i alumnes majors de 18 anys van poder-hi participar. Es pretén crear sensibilitat i presa de consciència de la necessitat de fer-se donant per poder afrontar les necessitats mèdiques. Valorem molt positivament les donacions efectuades, sobretot perquè, a partir d'aquesta iniciativa, cada cop hi ha més donacions.

OLOT**FESTIVAL INTERNACIONAL DE TELEVISIÓ**

El Servei de Mitjans Audiovisuals del Departament d'Ensenyament convocà, el 16 de novembre, 12 alumnes de 4t. d'ESO i 1r de batxillerat de l'escola al Festival Internacional de Televisió celebrat al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. Els nois presentaren el vídeo «Els joves i l'alcohol» que havien elaborat que recull diverses entrevistes i descriu els efectes d'aquesta droga. Van tenir l'oportunitat d'explicar com va sorgir la idea i els problemes que van haver de superar per elaborar-lo. Van fer, també, la valoració final de l'experiència.

ACTIVITATS DE L'ASSOCIACIÓ AMPA

El dia 12 s'ha fet una caminada a la Mina dels Trabucaires, organitzada juntament amb el Centre Excursionista d'Olot. Va resultar una visita "multidisciplinària", on diferents experts explicaren als assistents la història de la cova, les característiques de la vegetació de l'entorn i els trets geològics de l'indret. Tot plegat, un dia de ciència i companyonia pels pares i mares excursionistes.

SARRIÀ**4t INTERCANVI AMB EL COLLÈGE****JEAN BAUCHEZ DE METZ**

Entre els dies 5 i 16 de novembre, l'escola ha acollit 27 alumnes provinents del Collège Jean Bauchez de Metz, amb els quals s'ha dut a terme el quart intercanvi amb el mateix nombre d'alumnes de 3r d'ESO de la nostra escola. Enguany el projecte, crèdit de síntesi per al nostre alumnat, té com a títol «Catalunya, La Lorraine, dues regions frontereres».

Del 10 al 23 de març viatjarem a Metz, per cloure aquest intercanvi.

TERRASSA**FESTIVAL DE CURTMETATGES****A BATXILLERAT**

El 8 de novembre, es va dur a terme l'acte de

lliurament de premis del primer Festival de Curtmetratges de l'escola, promogut des del crèdit de Cinema de Batxillerat.

Els noms dels guanyadors de les diferents modalitats del certament els van donar a conèixer els actors Josep Seguí, exalumne de l'Escola Pia de Sabadell i Pere Arquillué, antic alumne de l'Escola Pia de Terrassa. Un total de 28 alumnes van rebre els premis en aquesta jornada. A tots, l'enhorabona!

VILANOVA

SEMINARI INTERDISCIPLINAR

El dia 16 de novembre, el periodista Sr. Manuel Sarrau, editor del telenotícies migdia de TV3, va inaugurar el cicle de xerrades interdisciplinars del present curs, destinades al claustre de l'escola. Va parlar sobre la informació que rebem a través d'un mitjà de comunicació de gran audiència com és la TV i ens va informar sobre com poder ajudar els alumnes a entendre la informació impactant que dona la imatge. La xerrada finalitzà amb un animat diàleg.

INSTITUCIÓ

AL VOLTANT

DEL NOSTRE MODEL ORGANITZATIU

El dia 26 d'octubre, tots els provincials escolapis d'Espanya van fer una visita a les Germanes de les Escoles Cristianes, a Vorselaar (Bèlgica). Es tracta d'una congregació dedicada a l'educació, sota la inspiració i el patronatge de sant Josep de Calassanç. El motiu de la visita era conèixer la seva organització, bastant similar a la del nostre Secretariat.

D'altra banda, el P. Provincial va participar en una reunió de totes les directores de les escoles Religioses Escolàpies, el diumenge dia 5 de novembre, amb la finalitat d'explicar el nostre model organitzatiu.

ACOLLIDA DE MUSULMANS

Un bon nombre de musulmans de la Mesquita del carrer Arc del Teatre del Raval es reuneixen cada divendres al gimnàs nou de l'Escola Pia de Sant Antoni, per fer la seva pregària. Tot i que és de forma provisional mentre no trobin un nou local que els faci de Mesquita, la sensibilitat i l'esperit obert a les altres cultures i religions en coherència als valors de tolerància i respecte recollits al nostre Caràcter Propi ens ha permès com a Institució Escolàpia prendre aquesta iniciativa.

DES DE LES CALIFÒRNIES

A Tijuana, el dissabte 11 de novembre, va ser ordenat diaca el jove escolapi californià *Chema* Ordorica, que va visitar-nos l'estiu passat.

Després d'estar uns dies de vacances entre nosaltres, en Sadurní Tudela el dia 21 de novembre torna a Tijuana, ciutat on està desenvolupant la seva activitat educativa i de servei.

TROBADA DE DOCENTS NOUS

Durant els mesos d'octubre i novembre han tingut lloc les trobades amb els docents de 1r i 2n any de les nostres escoles, als locals de l'Equip de Gestió

El dissabte 21 d'octubre, als docents de 1r any se'ls donà a conèixer les línies institucionals, a partir del Caràcter Propi i del document de pastoral, així com l'organització de l'Escola Pia de Catalunya i la del Secretariat de les Institucions Escolars. De la valoració que van fer en destaquem la il·lusió per poder participar en un col·lectiu amb plantejaments educatius coherents i amb una intenció innovadora.

Els docents de segon any es van reunir els dies 22 i 28 de novembre per reflexionar sobre l'experiència del primer any de docència, tot enriquint-la amb les aportacions dels companys, en unes sessions de treball en grup. Van poder conèixer l'estil educatiu que la Institució vol transmetre, explicitant-ne alguns referents comuns d'intervenció educativa, a través de la xerrada del Secretari General.

CAMINADA

Caminem contra el racisme ha estat el lema que, aquest any, ha donat sentit a la *Caminada* que 650 nois i noies de 4t d'ESO de totes les nostres escoles han fet a Calella. La novetat d'enguany ha estat la configuració dels grups, ja que s'han format amb alumnes de diferents escoles, com a signe d'aquesta voluntat d'acceptació de la diversitat i de la diferència.

L'Equip de Gestió
i el consell de redacció de Papers
us desitgem un
BON NADAL
i un any 2001 ben profitós!

Si Jesús tornés a néixer, ara i aquí...

Petita especulació nadalenca, plena de qüestions.

Ja sabem que no som els dipositaris de la tradició bíblica (a Madrid no ens ho perdonarien mai!); però què passaria si Jesús nasqués català en aquest tombant de segle i de mil·lenni?

Tindria problemes de data. Ha de néixer el 25 de desembre o un mes abans quan s'encenen els llums dels carrers?

I, on trobaria l'espai màgic d'un estable especialment accessible als senzills i desinstal·lats (als que dormen al ras, vetllant pels ramats)?

I, qui de nosaltres deixariem les nostres comoditats, per anar a la sorpresa d'un anunci imprevisit i com marginal? I, com hauríem de seleccionar el rabadà mandrós, de tants com seríem, que trobaríem pegues de tot tipus, fins i tot ben racionals?

I perquè no se sentís sol, no li donariem un mòbil de nova generació connectat a Internet o algun que altre joc multimèdia? I quines pors no despertaria a la Plaça de Sant Jaume, a tants defensors de l'ordre de sempre, a algunes casernes —mentals o reals—, o a les «subdelegacions del gobierno», un infant capaç d'il·luminar més que els làsers de les discoteques o amb més força comunicativa que les televisions ben ensinistrades?

I d'on vindrien homes de bona fe, màgics cercadors de la veritat, atrets per una novetat com mai no havien sentit? Del nord protestant o del sud islàmic? De l'est neocapitalista o de l'oest explotador? Alguns no serien teòlegs de l'alliberament?

I seria nen o nena, en una societat que malda per la igualtat?

I quan trigariem a sentir 'savis' o 'experts' que interpretessin la notícia esperançada, tendra i senzilla —la que porta pau al cor— segons les modes del moment o les conveniències d'alguns poderosos?

I, ... ?

Cert: trobaria moltes bones famílies que l'acollirien, i pares i mares oberts a la bona nova de tota vida i de tot amor ple. I persones de tot tipus que es trasbalsarien per la gran notícia de pau per a tothom.

Però, d'aquí 2.000 anys, la humanitat d'aleshores també podria dir que no ho vam entendre del tot i que ens van perdre en el soroll de tantes coses agradables que tenen ben poc a veure amb l'essència del fet portador del Bé definitiu?

Zum-zum

agenda

desembre 2000

1. Com són els joves avui?, de 10 a 1, a l'Espai XXI.
CEP-1, de 2/4 de 4 a 6.
4. Formació sobre Caràcter Propi (1a tanda), de 10 a 1, a l'Espai XXI.
7. Festiu a totes les escoles.
11. CEP-2, de 4 de 4 a 6.
22. Darrer dia del primer trimestre.
25. Nadal.

gener 2001

15. CEP-2, de 4 a 6.
17. Formació sobre marketing educatiu actual, d'1/4 de 10 a 1/4 de 2. (*)
Formació coordinadors infantil: què vol dir aprendre?, de 10 a 5.
19. CEP-1, de 2/4 de 4 a 6.
23. Reunió responsables d'informàtica, de 10 a 2/4 de 2.
24. Formació coordinadors infantil: què vol dir aprendre?, de 10 a 1.
25. Reunió responsables SEFED, de 2/4 de 4 a 6.
26. Formació programa CLIC (2a part), de 10 a 5, a l'Espai XXI.
27. Reunió d'APAs a l'Escola Pia de Vilanova, de 10 a 2/4 de 2.
29. Formació programa CLIC (2a part), de 10 a 5, a l'Espai XXI.
30. Dia escolar per a la no violència i la pau.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

(*) Alerta! Canvis respecte al calendari general.

papers

és una publicació del

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n
08001 Barcelona
Tel.: 93 441 00 04
Fax: 93 441 02 87
e-mail: escolapia@epcat.net
http://www.epcat.net

Consell de redacció:

Oriol Blancher,
Ricard Coma,
Xavier Gilabert,
Carme Guàrdia,
David Magri,
Eulàlia París.

Col·laboradors:

Josep Castillo,
Miquel Mateo,
Pere Vilaseca.

Maquetació:

Carme Roig.

Coordinació:

Eulàlia París.

papers@epcat.net